

kamor se ozira slovenstvo, je res naše središče, ali odbora za svečanost, katera bode se med Muro in Dravo vršila, nam ni treba v Ljubljani. Tudi se opozornje na odlične č. g. rodoljube: dr. Ivana Gršaka, Božidara Raiča in Ivana Kukovca, da bi k tej slavnosti pripomagali. Proti temu nemamo nič, ker omenjene gospode poznamo kot izvrstne narodnjake, le to je prašanje, ali bode zamogel kateri izmed njih radi obilnih opravil ta posel prevzeti. Tudi ljutomerska čitalnica sedaj žalibog nema moža, ki bi se te priprave živahno poprijel. Najprej nam je treba za to svrhu denarja. Da se ta dobi, naj bi blagovolili odbori po slovenskih čitalnicah bodočo zimo prirejati za omenjeno svrhu veselice, katerih čisti doneski bi se obrnoli v pripravo k slavnosti. Odbor „Maticе hrvatske“, ki bode, kakor se sliši, prevzela stroške za ploščo, naj bi izvolil odsek, v katerem mora biti učenj g. dr. Franjo Markovič, profesor modroslovja na kr. vseučilišču v Zagrebu, znan kot dramatik, zraven njega g. Avgust Šenoa, slavni romanopisec in pesnik, urednik lepoznavskega lista „Vienac“ in šče dvojica drugih veljakov, naj se poišče na slovenskem Štajeru pooblaščenec, kateremu naj bi se po čitalnicah nabrani denarji izročevali, a mož za to bi bil najprikladnejši g. Josip Žitek, profesor na realni gimnaziji na Ptuji. G. prof. je velik čestilec sl. pokojnika in v počitnicah, kedar se ima ta veselica vršiti, celo neodvisen. On tudi pozna nekoje poznanec pokojnikove, ki zbog odaljenosti niso udje čitalnic, a vendar bi bilo pri njih dobro potrkati, da se kaj dobi. Dobro bi bilo, da bi gospodje iz Zagreba še pred letošnjimi šolskimi počitnicami g. prof. v to svrhu pooblastili, da bi započel hitrej delati. G. prof. naj bi bil vodja priprav k tej svečanosti in si sam izbral nekoliko pomagaleev, med kterimi bi moral vsakako biti pesnik Vatroslav.“ B. F.

Iz Hotinje vesi pri Mariboru. (Požar — volitev.) V petek 27. junija popoldne 5. uri je bil velik požar. Pogorelo je 6 gospodarjev: Jan. Lešnik, Martin Sušec, St. Pungartnik, Jožef Falež, Anton Loštrec in Marko Pezdirc. Zgorelo je vse seno, gospodarske poslopje in orodje. Pri Lešniku pogoreli so 4 vozi, 2 kravi in voleka. Pri Sušecu 1 konj, 1 telica, 1 voz in 7 svinj. Pri Pungartniku 1 voz in 4 svinje. Pri Faležu 2 voza in pri Pezdircu 1 voz. Hvala lepa gasilcem, da so tako vrlo branili, sicer bi bilo zgorelo pol vesi. Zakuril je baje nekega težaka otrok. Želeti bi bilo, da bi se rudeče barvane vžigalice odpravile, ker se prerade vnamejo in otroci jih posebno ljubijo, ker so lepo barvane. Zavarovani so bili vsi. Liberalci res tudi letos niso obupali pred volitvijo. Zgodilo se je tako, kakor je „Slov. Gosp.“ naprej povedal. Nemškutar Retschnigg, bivši kmet v Slivnici, hodil je agitirat pretečene dni za Possegga k volilnim možem ali vse brez uspeha. V Hotinji in Orebovi vesi sta bila izvoljena 2 volilna moža, ker je bilo pri poslednjem števljenju 512

oseb. V Slivnici so nemčurji popolnem propali! Spet imamo izgled, da le v „slogi je moč!“ Živili vrli Slovenci, tako bomo zanaprej postopali! Kar so Slovenci 2. julija storili, tega ne bomo hitro pozabili, ker nam je velika čast, da smo zmagali, in da je Seidl I. in Seidl III. premagan.

Od sv. Marjeta pri Pesnici. (Prvotne volitve) smo v treh srenjah brez vsakega nasprotovanja srečno zvršili; posebno lepa edinost je vladala med volilci v Marječki srenji, kjer je g. Šikar kakti predstojnik se prav vrlo obnašal ter prvi 2 pridna moža volil in za njim smo vsi volilci enako glasovali. V četrti srenji v Oseku smo zadeli na silno nasprotovanje nekaterih nemčurjskih zagrizencev, kteri pa so propali; vsiliti so nam hotli nekega nemčurja „Maliča“, ki je nekđaj rekel, da mu vselej žolč vkipi, kedar se Slovencev spominja, sred kterih živi. Plašili so z žuganjem pretepa in poboja in so najeli leitersberškega Purgaja, ponujali denarjev, toda volilci se niso dali premotiti; surovosti smo imeli zadosti slišati, posebno na domače dubovne so ti ničvredneži svoj nemčurjski žolč razlivali; celo ženske so svoje strupene jezike stegovale in grde laži trositi pomagale s hudobnim jezikom, a tudi to nič ni pomagalo. Sprva bilo je naših premalo. Ko so to naš č. g. kaplan Fišer zapazili, dali so takoj pri g. Baumannu napreči voz in so še v pravem času pripeljali bolnega volilca na volišče; Slovenci so tako zmagali in izbrali vrlega narodnjaka g. Alojzija Vračkota! Živili taki domoljubi! Nemčurjski kandidat Possegg pošiljal je svoje volilne oklice okoli, v kterih obeta, da hoče kot poslanec v državnem zboru ostro za to potegovati se, da konservativci lepe štajerske dežele na dvoje razklali ne bodo! Sram ga bodi zarad takih neumnostij! — Minister Stremajer je našej šoli podoba cesarjeviča Rudolfa poklonil. — Naš školnik g. Janez Fras obhaja letos 50letnico svoje službe! S poravnanjem Pesničke struge hoče vendar le resnica biti; kajti steze, katero je voda pred dvema mesencema raztrgala, baje zategadel ne poravnajo, ker bodo na omenjenem kraju napravili most za novo Pesničko strugo. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Volilna borba je po vseh deželah. Povsod pa krhajo dosedanjo večino liberalnih ustavakov. Najbolj hudo se jim je godilo pri Slovencih. Ti so na Kranjskem v kmetskih in tudi mestnih skupinah zmagali in deželo obrisali liberalnih nemčurjev. Celó v Ljubljani so zmagali in starega slovenskega judeža Dežmana podrli. Izvoljeni so v Ljubljani g. Josip Schneid vitez Treuenfelski, tajnik v cesarjevi pisarni na Dunaju, dobil je 484 glasov, Dežman samo 386. Živili vrli ljubljanski volilci! Od l. 1861. sem so v njej se šopirili nemčurji. Sedaj je bela Ljubljana zope slovenska! Gorenjska mesta so izvolila dr. Poklu karja, drzni Vestenek je propal, v dolenskih me

stih pa je zmagal grof Margheri in podrl nemčurja Kromerja. Primorci so izvolili dr. Viteziča, le v Kopru je zmagal lahon Defranceschi zoper Slovenca dr. Klodiča. Obžalovati je, kar se je v Gorici zgodilo. Slovenci so bili nesložni ter pustili dvema kandidatomu puliti se (dr. Tonkli in prof. Povše) tako, da je zmagala slovensko-nemška šviga-švaga (Winkler). Štajerski Slovenci smo povsod zmagali, v Mariboru raznesli Seidlijansko gardo in okraj pobrisali liberalnega nemčurstva, ki se je toliko let šopirilo. Seidl I. in II. in Seidl III., po domače Possegg, so zgjnili. Sosedni štajerski Nemci so tudi sijajno zmagali v kmetskih skupinah s svojimi 5 konservativnimi kandidati. Pristrčno želimo, da bi zmagali tudi koroški Slovenci! Minister Stremajer bi rad bil v Lipnici izvoljen pa bo težko šlo, ker Radgona nasprotuje, ki je za dr. Magga! Po drugih deželah so liberalci zgubili uže mnogo sedežev, na Dunaju propal je celo minister Glaser. Sicer si pa bodo liberalci v mestih nekaj opomogli in odločilo se bo v velikem posestvu, ali bo novi državni zbor dobil liberalno ali konservativno večino. V Bosni in Hercegovini potuje sedaj vojvoda Württemberg, ki se je zopet vrnil v deželi. Naši vojaki baje hudo boleajo, veliko trpijo, jesti pa malo in slabo dobivajo, magjarsko črno vino ni skoro za piti. Liferanti so večidel sami Judje!

Vnanje države. Ruski car je črez Hvalinsko morje poslal generala Lazarjeva, slavnega premagovalca Turkov pred Karsom, dalje 22.000 vojakov, da vzamejo mesto Merw ob Afganistanskej meji. Turškemu sultanu hočejo Angleži in Francozi odvzeti Egipt, sultanov dosedanji vicekralj Izmael je moral odstopiti in vlado izročiti sinu Tefik-paši, ki tujcem neki bolj ugaja. Bržčas Egiptovska dežela ne bo dolgo več nosila turškega jarma! Srbski general Alimpič je prišel na Dunaj na pogovor, kde in kako bi se železnice naše nadaljšale črez Savo in Donavo v Srbijo. Italijani delajo šance in tabore ob francoskej meji. Bivša francoska cesarica je na smrt zbolela, ko je slišala, kako grozno je ujeni sin Napoleon IV. bil od Zulu-Kafrov umorjen. Prijatelji nesrečne cesarske rodbine pripravljajo v Chiselhorstu na Angleškem sijajen pogreb za umorjenega princa, čegar telo sedaj po morji peljajo domov!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XXII. Od Zenice naprej smo se vozili po strmih bregovih visoke planine Vitrenice. Tri ure smo gotovo navkreber lezli, prečen smo dosegli najvišje mesto, ležeče 600—700 metrov nad morjem. Od tod se nam je ponujal krasen razgled na vse kraje, posebno na velikanske, proti nebu kipeče,

hribe in gore raznih planinskih panog, od katerih se nam je zdelo, da nosijo na svojih ramah nebeški obok, kakor mogočni stebrovje kakšno veličastno kuplo. Potem je šlo tje do sela „Han Kompanija“ navzdol, da smo morali coklje položiti in še po 3 kolesa zavreti; sicer bi bili težko obloženi vozovi kouje in voznike pobili. Mimo majhnega gradiča Viteža, kder se nahaja mohamedanska džamija, 60—80 krščanskih in turških revnih kočic, in kder se pridruži Brod-Sarajevskej cesti še ona od Banjeluke črez Travnik v Sarajevo, dospeli smo opoludne v Busovačo. Oddehovati si tukaj nismo mogli brez skrbi, ker so nas telegrafično vedno priganjali, naj hitimo, kolikor le zamoremo. Zato je poveljnik ukazal, da si v taboru samo le hrane skuhamo, potem pa jo udarimo dalje. Meni je ostalo toliko prostega časa, da sem pregledal in prehodil malo mestice. Busovača leži v divnej dolinici 2 rečic, Busovače in Kozice, šteje do 800 prebivalcev, $\frac{2}{3}$ mohamedanskih, $\frac{1}{3}$ krščanskih, 5—6 prodajalnic, kakih 5 kavarn, 1 džamijo in kat. cerkvo, ako se sme borna kočica z majhno sobo tako imenovati. Hudojni jeziki krivijo Busovačane, da ne umijo dobre kave peči, zato je neki na prav slabem glasu. Kdor hoče kakšno pogrditi, reče samo: „baš je prava busovača“. V mestnej okolici najdeš rudokop železa, ki ga Bošnjaki močno štimajo. Moslemi so tukaj brezkrajno predrzni, ali so vsaj bili do našega prihoda. Vse bi uničili in zateptali, kar je krščanskega. Zato se je morala po vsakej službi božjej vsa mešna priprava in oprava poskriti, da bi bila varna pred divjaki. Velika žalost me je obhajala, ko sem gledal kraj, tako reven tako zapuščen in siromašen, oni kraj namreč, kder se opravlja vsako nedeljo najsvetejša daritva sv. meše. Tu bi zastokal in zaplakal prorok Jeremija: „Kako vendar sedi cerkva osamljena in zapuščena, nekdanj polna ljudstva svojega; gospa narodov postala je dekla trinogov. Jokom joče v noči in solze jej zalivajo obličje: ni ga, ki bi jo tolažil.“ Z vso pravico bi smeli bosanski katolici pri sedanjih svojih bornih cerkvicah in na razvalinah nekdanjih krasnih božjih hramov popevati vse žalostinke Jeremijeve, ki so kakor za to prenesrečno deželo zložene. Dal Bog kmalu rešitve! Ko se oglasim č. o. frančiškann, župniku in jegovemu pomočniku, pravila sta mi gorostasne krivičnosti in besnosti mohamedanske. Semtrtje bilo bi bolje živemu pod zemljo zlesti, nego okušati turško zasramovanje. Ker so kristijani toliko trpeti morali od strani otomanskih krvoločnikov, nij čuda, da jih je prihod avstrijske armade neizmerno razveselil. Sprejeli so rešitelje svoje slovesno in navdušeno, kakor se menda to nikjer nij prigodilo. Njim na čast in v zabvalo so postavili sč zastavami in cvetljicami lepo okinčan slavo-lok, kateri so edni stavili, drugi pa stražili s kosami, vilami, cepci, loparji in omeli. Napis vrhu slavodobitnih vrat sestavila sta v bosanskem